การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ สำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

The Development of a Professional Make Up Skills Training Curriculum for Students at the Centre for Non-Formal and Informal Education, Loengnoktha District, Yasothon Province

ศิริชัย สมคะเณย์[1], พรชัย ผาดไธสง[2*]
Sirichai Somkane[1], Phornchai Phardthaisong [2*]

[1,2] สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
[1,2] Curriculum and Instruction, Roi Et Rajabhat University

*Corresponding email: sirichaisomkane@gmail.com
Received: 5 may 2023; Revised: 14 June 2023; Accepted: 19 June 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร 2) เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาอาชีพเพื่อการแต่งหน้า 2) หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ 3) แบบวัดทักษะการปฏิบัติการแต่งหน้าเพื่ออาชีพ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีเทียบกับเกณฑ์ และการทดสอบทีแบบไม่อิสระ

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.84 - 5.00 คิดเป็นร้อยละ 98.40 2) นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ มีทักษะการปฏิบัติการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม, การแต่งหน้า, ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ABSTRACT

The purposes of the research were to 1) 1) to develop a makeup skills training curriculum. for careers for students Center for Non-formal Education and Informal Education, Loengnoktha District, Yasothon Province 2) to study skills for applying makeup for a career compared to the 70 percent criterion. And 3) to compare academic achievement Before and after the professional make-up skills training course The sample group were students from the Center for Non-Formal and Informal Education in Sam Yaek Subdistrict. Loengnoktha District, Yasothon Province, Semester 2, Academic Year 2022, 20 people. Tools used in the research 1) A questionnaire on the need for professional development for make-up. 2) Make-up skills training course for careers 3) Make-up practice skills test form 4) Achievement test Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, One Sample t-test and t-test (Dependent Sample).

The results of the research were as follows: 1) the makeup skill training program for professional. The curriculum was appropriate at the highest level with an average of 4.92 - 5.00, representing 98.40 percent. 2) Students from the Center for Non-formal Education and Informal Education, Loengnoktha District, Yasothon Province who received training in the makeup skills training course for vocational have the skills to practice makeup for a career Higher than the threshold of 70 percent, statistically significant at the .05 level. 3) Students from the Center for Non-formal Education and Informal Education, Loengnoktha District, Yasothon Province who received training in the makeup skills training course for careers. The learning achievement after the training was higher than before the training at statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: Training Courses, Make-Up, Non-Formal and Informal Education Centre

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบ เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของ ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทย

มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถก้าวข้ามประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจึงจำเป็นต้องกำหนดแผนปฏิรูปเพื่อพัฒนาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้มีความเข้มแข็งทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อสนองตอบแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคือความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทยในมาตรา 15 (ข้อ2) และ (ข้อ3) ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ระบุว่า (ข้อ2) การศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม (ข้อ3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม โอกาส โดยศึกษาจากบุคคล การฝึกอาชีพ ประสบการณ์การทำงาน สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ และการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทาเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดยโสธร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ จัดการเรียนการสอน จึงได้กำหนดเป็นนโยบายด้านจัดการศึกษาต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการงานและอาชีพจึงมีการตั้งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ หลักสูตรระยะสั้นรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนางานระดับพื้นฐาน ระดับกึ่งฝีมือและระดับฝีมือที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือเพิ่มพูนรายได้ (การศึกษานอกโรงเรียน, 2555)

จากศึกษารายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีงบประมาณ 2564 ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร มีผลการประเมินภายใน มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานการศึกษาต่อเนื่องประเด็นการพิจารณาด้านที่ 2 คุณภาพการจัดการเรียนรู้การศึกษาต่อเนื่องมีคะแนนรวมเท่ากับ 16.12 คะแนน อยู่ในระดับดี จากเกณฑ์ 20 คะแนน ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายตามเกณฑ์ และผลประเมินการสอบ N-net สาระการประกอบอาชีพ รายวิชา ทักษะพัฒนาอาชีพ (อช21002) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 36.48 ต่ำกว่าเกณฑ์ (ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา, 2564) หลักสูตรที่สะท้อนถึงตัวครูและนักศึกษา หลักสูตรไม่ทันสมัยทำให้เกิดปัญหาการผลิตนักศึกษาเพื่อให้เขาจบพร้อมเป็นกำลังในการต่อสู้งานก้าวสู่อนาคตในโลกยุคใหม่ต่อไปก็เกิดปัญหาตามมามากมาย วิทยากรที่นำมาช่วยสอนเสริมในบางวิชาบางโครงการยังขาดทักษะในการสอน ถ่ายทอดงานทำให้นักศึกษาที่มาเรียน ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ขาดประสบการณ์ (ยุพา แขหินตั้ง, 2559) ทั้งนี้ ให้มีการพัฒนาหลักสูตรและวิธีการที่หลากหลายและทันสมัย สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง และจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดกิจกรรมการศึกษามุ่งเน้นให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความสามารถในการจัดการชีวิตของตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มุ่งจัดการศึกษาเพื่อสังคมและชุมชน ด้วยรูปแบบการประชุมสัมมนา การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการจัดการศึกษาต่อเนื่องหลักสูตร เชิงบูรณาการ และพัฒนาระบบคลังหลักสูตร การศึกษา

ต่อเนื่องให้ได้มาตรฐาน และสะดวกต่อการใช้งาน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2564)

ในยุคที่การศัลยกรรมได้เข้ามามีบทบาทกับวิถีชีวิตประจำวันอย่างมากไม่ว่าจะเป็นการทำศัลยกรรมจมูก เสริมคาง ตาสองชั้น ปากกระจับ หน้าเรียว เปลี่ยนสีผิวเข้าเป็นผิวขาว จะเห็นได้ว่ามีคนมากมายเลือกทำศัลยกรรม เหตุผลที่นิยมทำศัลยกรรมมากมายเกิดจากหลายเหตุผล หนึ่งในเหตุผลนั้นก็คือ รู้สึกว่าการแต่งหน้าเป็นเรื่องยาก แต่งไม่เป็น แต่งอย่างไร แต่งอย่างไร ก็ไม่สวย ไม่รู้เทคนิคการแก้ไขรูปหน้า ทั้งที่การศัลยกรรมมีความเสี่ยงสูงมากบางคนทำแล้วสวยบางคนทำมาแล้วก็ดูแย่กว่าต้องแก้ไขหลายครั้งมากและมีค่าใช้จ่ายสูงมาก แต่ควรพิจารณาให้ดีก่อนตัดสินใจเพราะผลร้ายมากกว่าผลดีจากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ เพื่อพัฒนาสร้างทักษะใหม่ ยกระดับ ความรู้ ความสามารถนำมาปรับใช้เพื่อให้กับนักศึกษา ช่างแต่งหน้าและผู้ที่สนใจในอาชีพช่างแต่งหน้า เพื่อเพิ่มทักษะอย่าง มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่ออาชีพการแต่งหน้า สอดคล้องกับ บุญเจริญ คิริเนาวกุล (2562) ได้กล่าวไว้ว่าหลักสูตร Reskill and Upskill เป็นเทรนด์การศึกษาเรียนรู้ ตลอดชีวิต ที่ตอบโจทย์ความต้องการของคนยุคนี้ที่สุดแล้วโดย Reskill จะเป็นการสร้างทักษะใหม่ ที่เป็นประโยชน์กับการทำงานและ Upskill คือ การพัฒนาทักษะเพิ่มเติม หรือ Top Up ให้คนทำงานรู้เทคโนโลยีใหม่ ถ้าทำได้ย่อมเป็นการยกระดับการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของ สถานประกอบการได้มากขึ้น โดยหลักสูตรในรูปแบบที่กล่าวมานี้ สามารถทำให้การออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนตอบโจทย์เป้าหมายของการพัฒนาประเทศได้จริงและหลักสูตรอบรมเพื่อฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพเพื่อการ Reskill and Upskill ให้สามารถสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในด้านการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงการต่อยอดสร้างมูลค่าให้กับการทำงานได้จริง ที่ผ่านมาการพัฒนารูปแบบและขั้นตอนยังไม่ชัดเจน

จากการสำรวจและความต้องการในการเข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ อยู่ในระดับมาก ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร โดยการนำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ จำนวน 30 ชั่วโมง วิชากลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการช่างเสริมสวย มาพัฒนาเพื่อให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย เข้าใจง่าย มีขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจน เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปพัฒนาทักษะตนเอง สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัวได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาตำบลโคกสำราญ และนักศึกษาตำบลกุดแห่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จำนวน 164 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

1.2 ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาตำบลสามแยก ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร จำนวน 20 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ซึ่งได้มาโดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling) แล้วนำจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก (Lottery Sampling) 1.กำหนดรหัสให้แก่นักศึกษาจัดทำเป็นฉลาก 2. จับฉลากขึ้นมาทีละใบจนกระทั่งครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการปฏิบัติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

3. ขอบเขตเนื้อหา

ภาคทฤษฎีประกอบด้วย เรื่องโครงสร้างผิว ลักษณะของผิว วัสดุและอุปกรณ์ การแต่งหน้าและเครื่องสำอาง รวมทั้งสิ้น 5 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง ได้แก่ วิธีการแต่งหน้าชีวิตประจำวัน การแต่งหน้าแฟชั่น การแต่งหน้าเจ้าสาว การแต่งหน้าแฟนซี การแต่งหน้าเพื่อการแสดง การแต่งหน้านางงามรวมทั้งสิ้น 25 ชั่วโมง ขอบเขตเนื้อหาจากหนังสือการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ จำนวน 30 ชั่วโมง วิชากลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการช่างเสริมสวย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาอาชีพเพื่อการแต่งหน้าสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร มีขั้นตอนในสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

4.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา สาระการประกอบอาชีพรายวิชา ทักษะพัฒนาอาชีพ (อช21002) เพื่อวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดและเนื้อหา พร้อมกำหนดขอบเขตสาระการเรียนรู้ แบบสำรวจความต้องการ

4.1.2 จัดทำโครงสร้างและแบบสำรวจความต้องการแบบสอบถามปลายปิด

4.1.3 นำแบบสำรวจความต้องการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้วนำสำรวจความต้องการ จำนวน 6 ข้อไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปสำรวจใช้กับกลุ่มประชากร ผลการสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ ร้อยละ 80.51 มีค่าเฉลี่ย 2.42 อยู่ในระดับมาก

4.2 หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร มีขั้นตอนสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

4.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 รายวิชา ทักษะพัฒนาอาชีพ (อช21002) เพื่อวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดและเนื้อหา

4.2.2 ศึกษาเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร

4.2.3 จัดทำโครงสร้างและสร้างหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพตามโครงสร้างที่กำหนดโดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.3.1 สภาพปัญหาและความจำเป็น ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางในการเขียนจุดหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการแต่งหน้า

4.2.3.2 หลักการเป็นการกำหนดว่าหลักสูตรใช้สำหรับกลุ่มเป้าหมายใดมุ่งให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาในเรื่องใด มีรูปแบบและวิธีใช้ในการพัฒนา และมีจุดเน้นอย่างไร

4.2.3.3 จุดมุ่งหมาย มาจากการศึกษาสภาพปัญหาและความจำเป็นจากการสำรวจแล้วนำมากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

4.2.3.4 เนื้อหาสาระ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหามาวิเคราะห์และสรุปกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

4.2.3.5 กิจกรรมการฝึกอบรม ผู้วิจัยกำหนดเป็นรูปแบบและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการสำหรับนักศึกษา โดยกิจกรรมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ หลักการของหลักสูตรมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

4.2.3.6 สื่อและเอกสารหลักสูตร เป็นการกำหนดสื่อและเอกสารหลักสูตรให้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม เพื่อช่วยพัฒนาให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

4.2.3.7 การประเมินผลเป็นกระบวนการและรวบรวมข้อมูล เพื่อตรวจสอบว่าได้ผลเป็นที่พึงพอใจมากน้อยเพียงใด โดยการประเมินต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

4.2.4 นำหลักสูตรที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงตามที่เสนอแนะ ผลปรากฏว่าหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.92 - 5.0

4.3 แบบวัดทักษะการปฏิบัติการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ สำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

4.3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา สาระการประกอบอาชีพรายวิชา ทักษะพัฒนาอาชีพ (อช21002) เพื่อวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดและเนื้อหา เพื่อกำหนดขอบเขตสาระการเรียนรู้

4.3.2 จัดทำโครงสร้างและแบบวัดทักษะการปฏิบัติ โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบรูบริค (Scoring Rubric) 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแยกองค์ประกอบจำนวน 30 ข้อ (รุ้งศิรินทร์ จันทร์หอม, 2545) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมและประเมินความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้

4.3.3 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะการตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 จำนวน 30 ข้อ

4.3.4 นำแบบวัดทักษะการปฏิบัติ ที่ผ่านการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง ไปทดลองใช้กับนักศึกษาตำบลโคกสำราญ อำเภอเลิงนกทา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 16 คน

4.3.5 นำคะแนนของการทำแบบวัดทักษะการปฏิบัติ ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อตามวิธีการของเบรนแนน โดยกำหนดค่าความยากง่ายไว้ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกไว้ระหว่าง 0.20 – 1.00 ผลปรากฏว่าได้ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.46 ถึง 0.79 จำนวน 30 ข้อ วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการปฏิบัติ จำนวน 10 ข้อ โดยวิธีของ Lovett จากการสอบครั้งเดียวได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

4.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องศิลปะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

4.4.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา สาระการประกอบอาชีพรายวิชา ทักษะพัฒนาอาชีพ (อช21002) เพื่อวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดและเนื้อหา เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้

4.4.2 จัดทำโครงสร้างและแบบทดสอบวัดวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 60 ข้อ เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมและประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้

4.4.3 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 ผลปรากฏว่าได้ค่าตามเกณฑ์ที่กำหนดระหว่าง 0.60 - 1.00 ทั้งสิ้นจำนวน 58 ข้อ

4.4.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง ไปทดลองใช้กับนักศึกษาตำบลโคกสำราญ อำเภอเลิงนกทา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 16 คน

4.4.5 นำคะแนนของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ตามวิธีการของเบรนแนน ผลปรากฏว่าได้ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 - 1.00 จำนวน 37 ข้อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ได้จำนวน 30 ข้อ โดยวิธีของ Lovett จากการสอบครั้งเดียวได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตวิจัย เป็นแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม One Group Pretest – posttest Design และแบบการวิจัยกลุ่มเดียววัดหลังการฝึกอบรม One-group posttest-only design (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2551) แสดงดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม One Group Pretest – posttest Design

ทดสอบก่อนใช้หลักสูตร	ทดลอง	ทดสอบหลังใช้หลักสูตร
T_1	X	T_2

โดยที่ T_1 แทน การทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแต่งหน้าก่อนการใช้หลักสูตร
X แทน การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น
T_2 แทน การทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแต่งหน้าหลังการใช้หลักสูตร

ตารางที่ 2 แบบการวิจัยกลุ่มเดียววัดหลังการฝึกอบรม One-group posttest-only design

หลักสูตรการฝึกอบรม กานทักษะหลังการฝึกอบรม		การสังเกตหรือการวัดค่า (ตัวแปรตาม)
X	⟶	O

โดยที่ X แทน หลักสูตรการฝึกอบรม (ตัวแปรต้น)
O แทน ค่าสังเกตหรือการวัดประเมินทักษะ (ตัวแปรตาม)

5.2 ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลทำเป็น 3 ระยะ

5.2.1 ระยะที่ 1 ผู้วิจัยสำรวจความต้องการเป็นนักศึกษาตำบลโคกสำราญและตำบลกุดแห่ จำนวน 164 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้การคำนวณด้วยวิธีการของ Yamane

5.2.2 ระยะที่ 2 ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ มีขั้นตอนดังนี้

5.2.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา สาระการประกอบอาชีพรายวิชา ทักษะพัฒนาอาชีพ (อช21002) เพื่อวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดและเนื้อหา

5.2.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 8 ขั้นตอนของฮิลดา ทาบา (Hilda Taba) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ ขั้นที่ 1 สำรวจความต้องการ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ข้อมูลจากการถามนักศึกษาเพื่อให้ได้ทราบถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยเข้าใจง่าย มีขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจน ขั้นที่ 3 เลือกเนื้อหาสาระ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความจากนักศึกษามาเป็นข้อมูลในการคัดเลือกเนื้อหาสาระ ขั้นที่ 4 จัดเนื้อหาสาระขอบข่ายพิจารณาจากข้อมูลหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ วิชากลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการช่างเสริมสวย มาปรับปรุงเนื้อหารวบรวมข้อมูลและเทคนิคใหม่ ๆ จากหนังสือเกี่ยวกับศิลปะการแต่งหน้าและสอบถามความต้องการกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตร โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมาย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ภาคทฤษฎี ประกอบด้วย 1.โครงสร้างผิว 2.ลักษณะของผิว 3.วัสดุและอุปกรณ์การแต่งหน้า และ 4. เครื่องสำอาง โดยภาคปฏิบัติให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง ได้แก่ วิธีการแต่งหน้าชีวิตประจำวัน การแต่งหน้าแฟชั่น การแต่งหน้าเจ้าสาว การแต่งหน้าแฟนซี การแต่งหน้าเพื่อการแสดง การแต่งหน้านางงาม ขั้นที่ 5 เลือกประสบการณ์การเรียนศึกษาจากโครงสร้างหลักสูตร โดยกำหนดระยะเวลา 5 วัน แบ่งเป็น ภาคทฤษฎี 5 ชั่วโมงและภาคปฏิบัติ 25 ชั่วโมง รวม 30 ชั่วโมง แผนการฝึกอบรม 5 แผน สอดคล้องกับ กัลยา เท้น (2546) หลักสูตรมุ่งให้นักศึกษาเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและได้ลงมือปฏิบัติจริงและพัฒนาทักษะปฏิบัติในการทำงานสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ ขั้นที่ 6 จัดประสบการณ์การเรียน ดังนี้ 1.การจัดกิจกรรมฝึกอบรมโดยยึดจุดมุ่งหมายและเนื้อหา 2. การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมสามารถยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม 3. การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ ศึกษาจากเอกสารใบความรู้ รูปภาพและของจริง 4.

กิจกรรมการฝึกอบรมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ขั้นตอนและลงมือปฏิบัติจริง 5.การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมให้สอดคล้องความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานมากที่สุด 6. การฝึกอบรมเน้นทักษะปฏิบัติงาน เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้น แคล่วคล่องว่องไว 7. จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริงเพื่อฝึกทักษะในการปฏิบัติเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม จนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 8. การจัดกิจกรรมให้กับนักศึกษาสรุปการเรียนรู้และผลการปฏิบัติมีปัญหาและอุปสรรคเพื่อนำมาปรับปรุงในครั้งต่อไป ขั้นที่ 7 การวัดและประเมินผลความรู้ความเข้าใจด้านทักษะปฏิบัติทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ขั้นที่ 8 การตรวจสอบเพื่อดูความสมดุลและลำดับขั้นตอนว่าเค้าโครงเนื้อหาสอดคล้องกับแนวความคิดในภาพรวมการฝึกอบรมทักษะ (กาญจนา คุณารักษ์, 2540)

5.2.3 ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

5.2.3.1 ขั้นเตรียม ผู้วิจัยได้เตรียมกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาตำบลสามแยก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 คน เพื่อทำความเข้าใจจุดประสงค์ดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม

5.2.3.2 ขั้นดำเนินการทดลอง 1. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ตรวจให้คะแนน และให้นักศึกษาเรียนเข้ารับการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จนครบ 5 แผนจำนวน 30 ชั่วโมง 2. การประเมินทักษะการปฏิบัติการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพหลังเรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติแบบรูบริค 3 ระดับ 3. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 3 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1	หลักการของหลักสูตร	4.85	0.33	มีความเหมาะสมมากที่สุด
2	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.88	0.26	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3	สาระการเรียนรู้ของหลักสูตร	4.84	0.28	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	โครงสร้างของหลักสูตร	4.84	0.28	มีความเหมาะสมมากที่สุด
5	กิจกรรมการฝึกอบรม	5.00	0.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด
6	สื่อ/วัสดุ ประกอบการฝึกอบรม	5.00	0.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด
7	การวัดผลประเมินผล	5.00	0.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด
	เฉลี่ย	**4.92**	**0.16**	มีความเหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร มีองค์ประกอบที่สำคัญ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ กิจกรรมการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อ/วัสดุประกอบการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และหลักสูตรมีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 4.84 - 5.00

ตารางที่ 4 ทักษะการปฏิบัติการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	$\bar{x}$	S.D.	df.	t	P-value
ทักษะการปฏิบัติการแต่งหน้า	30	20	24.95	5.86	19	6.44**	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่านักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้า เพื่อการอาชีพ มีทักษะการปฏิบัติการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพหลังการการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	$\bar{x}$	S.D.	df.	t	P-value
ก่อนเรียน	30	20	15.75	4.45	19	14.119**	0.000
หลังเรียน	30	20	24.00	2.67			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่านักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.84 - 5.00 คิดเป็นร้อยละ 98.40 ซึ่งอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของทาบา (1962) กล่าวไว้ว่าทุกหลักสูตรจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีความต่อเนื่องและสอดคล้องกันอยู่ 4 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ 1. จุดมุ่งหมายเป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะจุดมุ่งหมายจะเป็นเครื่องชี้วัดถึงเป้าหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรว่าต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นเช่นใด 2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์เรียนรู้จะเป็นสื่อกลางที่จะพาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้เนื้อหาสาระที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3. กิจกรรมและรูปแบบการเรียนการสอน 4. การประเมินผลเป็นการเสนอแนะแนวทางการดำเนินการวัด

และประเมินผลที่มีเหมาะสมกับหลักสูตรนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิราวิชญ์ วราโชติชนกานต์ และวิสูตร โพธิ์เงิน (2560) ที่พบว่า ผลการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการอาหารปรุงสำเร็จเพื่อสุขภาพ มีเนื้อหาหลักสูตรประกอบ 3 หน่วย โดยมีองค์ประกอบในหลักสูตร คือหลักการ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร รูปแบบกิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรมและการวัดประเมินผลการฝึกอบรมโดยรูปแบบและเนื้อหาทั้งหมดในหลักสูตร ฉบับนี้ได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ซึ่งมีค่าความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 0.6-1.00

2. นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ มีทักษะการปฏิบัติการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมมีรูปแบบที่ชัดเจน มีสื่อการสอนจากเอกสาร สาธิตเป็นลำดับขั้นตอน วิทยากรคอยดูแลอย่างใกล้ชิดขณะที่นักศึกษาลงมือปฏิบัติ หากนักศึกษาไม่เข้าใจจะมีการสาธิตเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล นอกจากนักศึกษาลงมือปฏิบัติตามจนเกิดทักษะความชำนาญแล้ว ก็จะสามารถเกิดความคิดสร้างสรรค์ความละเอียด ความประณีตสวยงาม และสามารถส่งผลงานได้ทันตามเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แขมมณี (2551) กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอน ที่เน้นด้านทักษะปฏิบัติมียุทธวิธี 3 ยุทธวิธี เพื่อให้ผู้สอนได้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้ 1. การสอนทฤษฎีก่อนสอนงานปฏิบัติเป็นการสอนที่เหมาะสมสำหรับการสอนเนื้อหาของงานปฏิบัติที่มีลักษณะซับซ้อนของเนื้อหาสามารถแยกส่วนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ดังนี้ 1. ขั้นนำจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในงานนั้น 2. ให้ความรู้เป็นขั้นที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะทำ 3. ขั้นให้ฝึกปฏิบัติเป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนลงมือทำงาน โดยครูคอยสังเกตให้ข้อมูลเป็นระยะจนทำได้ชำนาญ 4. ขั้นประเมินผลการเรียนรู้เป็นขั้นที่ผู้สอนประเมินทักษะปฏิบัติทำงาน 5. ขั้นประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้ 2. การสอนงานปฏิบัติก่อนสอนทฤษฎีเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมสำหรับเนื้อหางานปฏิบัติที่มีลักษณะไม่ซับซ้อนหรือเป็นงานปฏิบัติที่ผู้เรียนเคยมีประสบการณ์ ดังนี้ 1.ขั้นนำปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 1 2 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติและสังเกตการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงาน มีการสังเกตการณ์ปฏิบัติและจดบันทึกข้อมูลไว้ 3 ขั้นวิเคราะห์การปฏิบัติและสังเกตการณ์ร่วมกับวิเคราะห์พฤติกรรมในการปฏิบัติ 4. ขั้นเสริมความรู้จากผลการวิเคราะห์และอภิปรายการปฏิบัติ 5. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติงานใหม่ให้ได้ความรู้เสริมที่จะใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่อง 6. ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 1 7. ขั้นประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 1 3. การสอนทฤษฎีและปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน เป็นการสอนที่เหมาะสมสำหรับบทเรียนที่มีลักษณะของเนื้อหาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ไม่สามารถแยกจากกันได้เด็ดขาด ดังนี้ 1 ขั้นนำ 2 ขั้นให้ความรู้ให้ปฏิบัติและให้ข้อมูลย้อนกลับไปพร้อม ๆ กัน 3 ขั้นให้ปฏิบัติงานตามลำพัง 4 ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ 5 ขั้นประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้งานปฏิบัติ

3. นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมการฝึกอบรมเอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจ กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม รูปแบบของการจัดกิจกรรมมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนกระตุ้นให้ นักศึกษาได้พัฒนา

ความคิดและความเข้าใจ และกิจกรรมส่วนใหญ่เน้นทักษะการปฏิบัติ ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติจริง มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอผลงานส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและทำให้เกิดทักษะในการปฏิบัติอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วันทนา เนาว์วัน (2548) กล่าวถึงวัตถุประสงค์การจัดการฝึกอบรม สรุปดังนี้ 1. เพื่อปรับปรุงระดับความตะหนักในตนเองของแต่ละบุคคล คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ได้แก่ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนในองค์กร การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนเองปฏิบัติจริงและปรัชญาที่ยึดถือ การเข้าใจถึงทัศนะที่ผู้อื่นมีต่อตนเองและการเรียนรู้ว่าการกระทำของตนมีผลกระทบต่อผู้อื่น 2. เพิ่มพูนทักษะการทำงานของแต่ละบุคคลเป็นทักษะด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน เช่น การใช้อินเตอร์เน็ต 3. เพิ่มพูนแรงใจของบุคคลอันจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดผลดี ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิสรา เทียมตระกูล (2556) ที่พบว่า เรื่องการจัดดอกไม้ ในงานพิธีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความมุ่งหมายเพื่อ 1.ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเรื่องการจัดดอกไม้ในงานพิธีสำหรับนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2. พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 3. ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมและ 4. ประเมินผลปรับปรุงหลักสูตร นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ จ.05 และทักษะการปฏิบัติถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ครูควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการแต่งหน้าเพื่อการอาชีพ ให้เข้าใจและจัดเตรียม สื่อการเรียนการสอนให้ครบตามที่ระบุไว้หรืออาจมีการจัดเตรียมให้เหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติ กิจกรรมสำหรับนักศึกษาดำเนินไปอย่างมีลำดับขั้นตอนและบรรลุวัตถุประสงค์ และควรมีการบันทึกข้อบกพร่องของหลักสูตร พฤติกรรมนักศึกษาทุกคน โดยการสังเกตเพื่อนำมาปรับปรุงในการใช้ครั้งต่อไป ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีใช้หลักสูตรมากขึ้นเพื่อช่วยพัฒนากระบวนการฝึกอบรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรและกระตุ้นทักษะการปฏิบัติ ในทุกรายวิชาให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนาและการศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมทักษะเพื่อการอาชีพสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร เช่น หลักสูตรการทอผ้าพื้นเมือง หลักสูตรครูโยคะเพื่อสุขภาพ หลักสูตรธุรกิจการจัดดอกไม้สด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545.* สยามสปอรต์ ซินดิเค.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564.* สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยโสธร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

การศึกษานอกโรงเรียน. (2555). *กรมแนวทางการดำเนินโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน.* รังสีการพิมพ์.
กัลยา เท้น. (2546). *FUNDAMENTAL MAKE UP ศิลปะการแต่งหน้าพื้นฐาน.* วงตะวัน.
กาญจนา คุณารักษ์. (2540). *หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.* มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
กาญจนา คุณารักษ์. (2540). *หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.* มหาวิทยาลัยศิลปากร.
ชนิสรา เทียมตระกูล. (2556). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการจัดดอกไม้ในงานพิธีสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
ทิศนา แขมมณี. (2551). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
บุญเจริญ คิริเนาวกุล. (2562, 4 กรกฎาคม). *หลักสูตร Reskill & Upskill.* https://www.salika.co/2019/09/23/reskill-upskill-program-education/.
บุญชม ศรีสะอาดและคณะ. (2553). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). ประสานการพิมพ์.
พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2551). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มีสท์.
ยุพา แขหินตั้ง. (2559, 4 กรกฎาคม). *ปัญหาหลักสูตร กศน.* https://www.gotoknow.org/posts/619455
รุ้งศิรินทร์ จันทร์หอม. (มกราคม - เมษายน 2545). การสร้างเกณฑ์การประเมินผลงานทางคหกรรมศาสตร์ด้วยรูบริค. *วารสารศึกษาศาสตร์, 14*(1), 25 - 30.
วันทนา เนาว์วัน. (2548). *การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม.* คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา. (2564) *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา Self – Assessment Report.* ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเลิงนกทา.
สิราวิชญ์ วราโชติชนกานต์ และ วิสูตร โพธิ์เงิน. (2560). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการอาหารปรุงสำเร็จเพื่อสุขภาพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 15*(2), 180 - 182.